

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

8. Dies Octobris. Cor cogitando tenetur in crimine, licet corpus immune videatur ab opere. D. Chrysostomus. De levinum peccator pericul.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

num, & fugacissimum leporem, vel bardum asinum, sicut nunc animosissimum, & regium animal. Poterat & vocabulum homo, insulsum peponem indicare: communi conventione ita pactum est, non naturâ suâ: pari abutimur libertate conceptibus nostris, & libero, perverso tamen, hominum consensu, opinionem magnitudinis, & pretii tribuimus. Non quæ habent magnitudinem, sed habere volumus. Sic majoris æstimamus aurum, metallum iners humanis usibus, quàm ferrum nobis tam officiosum. Possent, & eâdem conventionem gentium, commutari opiniones, & pretia rebus indita: Erraverunt apud nos primi rerum taxatores: elegere ad beatitudinis titulum, quæ sit necesse inquirere, quæque natura, quia veruit, abscondit. Cur in æstimatione auri, relegamus felicitatem ad terræ viscera, subter saxa, & fimum, ad inferorum suburbia? Quomodo ex regione miseriæ efferet se felicitas? Hoc placitum nostrum fuit; placeat mutare, & iniquum rescindere opinionis pactum, & felices inter miseras erimus. Præclare igitur dixit Epictetus. (a) *Homines perturbantur non rebus, sed iis quas de rebus habent opinionibus; verbi causa: Mors non est malum; alioquin etiam Socrati ita visum esset, sed opinio de morte, quæ malum eam facit. Cum igitur impedimur, aut distrahemur, non alios culpemus, sed nosmetipsos: hoc est nostras opiniones.* Itaque:

Vanos mitte metus, cupias si vivere letus.

8. DIES OCTOBRIS.

Cor cogitando tenetur in crimine, licet corpus immune videatur ab opere. *D. Chrysostomus. De levium peccator periculis.*

(a) *Enchirid. c. 10.*

I. Quis-

Cogita- I.
tiones pru-
denter
regenda.

Quisquis metuit non tantum crimen, sed illius vel discrimen, in gyrum Rationis reuocet palantis animi cogitationes. Nam ut sis reus criminis, non est opus opere. Sufficit cum voto, sola cogitatio operis. Ut igitur non tantum prudenter regas, sed feliciter dirigas intellectum, diligenter observa quo ille cogitando eragetur. Vin' causam intelligere? attende ad verba D. Hilarii. (a) *Humana mentis natura est, ut si cogitatum aliquid contemplemur, talem se nobis unaquaque specula exhibeat, qualem eam, & cogitando formemus. Quoquoniam enim mentis nostrae oculos intenderimus, id ipsum, in quo defixi sunt, referunt ad sensum. Et ut planius intelligatur, quod dictum est, possit, afferimus exemplum. Si quis humi mali die ver cogitauerit, & ornatum eius, lumine mentis inspexerit, obliterata hyeme, in qua sit, atque algeat, totum ei in sensu suo ver cum habitu sui, ornatuque consistet: adeo mentis oculi corporis praestant, ut incuntem in oblivione praesentium, totos nos oblineat, quidam quasi animo praesumptus usus praesentium. Itaque licet sit bruma tempore, Ver est illi in mente. Et dum alget in Februuario, inter nives, mens quasi calet in Maio inter flores: & dum sedet corpore ad prunas, animus versatur inter rosas. Ita si Intellectus jugiter occupetur rebus caelestibus, licet corpus sit in terris, conversatio nostra erit in caelis.*

II. Non pudeat nos qui sumus in Christi gymnasium, imitari Indorum Gyranosophistas. Illi ab ortu solis, ad occasum usque, eodem in loco perstabant alternis saepe pedibus toto die, feruentissimis arenis insistebant, solemque immobilibus oculis contuebantur,

(a) In Psal. 120.

tur, ut sic animum contemplatione exercerent. Alium habes solem, quem cogitando contempleris, quem sol & luna mirantur, est sol qui oriens ex alto, illuminabat te, cum sederes in tenebris, & umbra mortis, quidni toto die, tota mentis acie illum contemplaris, cujus contemplatio, mentis est illustratio? sic illum solem contemplantur, in solitudine Magnus Antonius. Tantum enim erat ejus precandi studium, ut solidas subinde noctes, fixis in terram genibus exigeret, quemque ritè precantem sol occidens demiserat, in eodem vestigio, oriens itidem, croceo primæ lucis radio inauraret: ideoque piis hinc solem querelis incessabat. *Quid me impedis sol, qui ad hoc jam oreris, ut me ab hujus veri luminis abstrahas claritate?* Primus mentis intuitus, dum sol mane oritur, & tu è strato te erigis, sit in illum, qui solem suum facit oriri super te. Quid dignius prima diei cogitatione, quid antiquus dierum Deus tuus, ut inde auspiceretur, & consecraretur mens? De quo potiori jure debet esse prima tua cogitatio, quàm qui ab æterno de te cogitavit cogitationes pacis? Quamdiu Deus fuit Deus, tam diu tu fuisti in mente Dei; per totam retrò æternitatem de te cogitavit, & pigebit te de illo cogitare, vel una hora? Sopitus de nocte, fuisti quasi mortuus, & illi debes quod non fueris verè mortuus, jam quasi, recens natus, ordiris novam vitam: igitur primitias novæ vitæ pende Auctori vitæ.

III. *Qualibet cogitatio, est cujuslibet operis anteaambulatio.* (a) *Sic enim aureus Orator. Nullus actus non cogitatione præcurrente conficitur, nullum opus non corde præmeditante completur, maxime cum sermo minister sit cordis,*

(a) Chrysof. supra.

cordis, nec quidquam aut actu conficitur, aut sermo profertur, nisi prius ad ipsum cogitando gignatur. Nam etsi aliquando cogitamus, nec gerimus, disponimus, ne implemus, tamen cogitata pro factis tenentur, licet nondum opere compleantur: Facere enim cordis, cogitare est. Qui viderit ad concupiscendum, jam mœchatus est in corde suo. Reus est iam animus, qui cogitavit, licet immo- ne corpus sit ab opere quod non fecit. Sed ut rectè cogitationes dirigas, necesse est ad ipsum Veritatis apicem erigas: ut non hæreat in rerum superficie, sed penetret ipsa adyta. Sunt enim cogitationes quædam, quas egregie Alchivinus, Paralyticas dixit, remissa, & languida, ut cum fortissima, lucidissimaque Veritas, non dimicent non micent. Brachium exanguis, & mortuum, hærens vegeto humero, licet non doleat, non juvat: ita sunt quædam cogitationes, ram frivola, ut cor nequaquam foveant: adeo flaccida, ut illud non concutiant. Eadem sententia à duobus æque audita, æque probata, unius fodicat, & mordet cor; alterius, nec lambit. Quot sunt qui sapius audierunt, & probarunt, quod Franciscus, qui statim mundo renunciarunt: sed retinuerunt alii suas opes, & quod peius, opera, vitia? Eadem fuerunt verba, eadem & verborum Veritas, illi sensa illorum verborum penetrarunt; hi tantum steterunt in vestibulo, hærebant in cortice, non pertingebant ad medullam. Sic multi vera norunt, & alios docent, & edunt ignavi, ut cum alios doceant placida, recedant indocti eorum quæ docent dogmata. Hoc tamen scito à veritate non alienum:

Dogma tuum sordet, cum te tua culpa remordet.